Сборник съдебна практика

ЗАКЛЮЧЕНИЕ НА ГЕНЕРАЛНИЯ АДВОКАТ
Г-Н P. CRUZ VILLALÓN
представено на 8 септември 2011 година[1]

Дело C-347/10

A. Salemink
срещу
Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen

Преюдициално запитване, отправено от Rechtbank Amsterdam (Нидерландия)

„Социално осигуряване на работници мигранти — Задължително осигуряване — Отказ за предоставяне на обезщетение за неработоспособност — Работници, наети на платформи за добив на газ, разположени в континенталния шелф, прилежащ към териториалното море на държава членка“

Съдържание

I – Правна уредба . . . 2
А – Международно право . . . 2
Б – Право на Съюза . . . 3
В – Национално право . . . 3
II – Фактите . . . 4
III – Поставеният въпрос . . . 5
IV – Производството пред Съда . . . 6
V – Твърдения . . . 7
VI – Преценка . . . 8
А – Предварително съображение. . . . 8
Б – Международното право като отправна точка: континенталният шелф като област, в която се упражняват суверенните правомощия на държавите . . . 9

1 — Език на оригиналния текст: испански.

В – Последици за правото на Съюза 11

Г – Компетентност на Нидерландия върху континенталния шелф 13

Д – Възможно множество от схеми за социално осигуряване и тяхното основание 13

Е – Правото на Нидерландия като национално право, приложимо в континенталния шелф, прилежащ към нейния бряг. Последици от прилагането на правото на Съюза 14

VII – Заключение 17

1. Съдебната практика, установена с Решение по дело Prodest [2] и Решение по дело Aldewereld [3], позволява в настоящото дело да се даде отговор, който е основан на критерия, свързан с особената връзка на трудовото правоотношение с правовия ред на държава членка. Освен това, алтернативно, поставеният от Rechtbank Amsterdam въпрос предоставя на Съда възможност да се произнесе и относно естеството на континенталния шелф [4] като област, в която се упражнява суверенитетът на държавите членки и следователно относно териториалния обхват на правото на Съюза (член 52, параграф 1 ДЕС).

2. Ако съгласно тезата, застъпвана от мен в настоящото заключение, континенталният шелф се приеме за „територия на Съюза“ за целите на прилагане на общностното право в областите на компетентност, които са му предоставени от държавите членки, правното положение на работниците, наети за експлоатация на неговите ресурси, не може да се различава от това на работниците, които упражняват трудовата си дейност на държавната територия stricto sensu, или още по-точно казано, в схемата за осигуряване на тези работници не може да има други различия освен тези, които се окажат съвместими със свободите, гарантирани от Договорите, в светлината на Регламент № 1408/71.

I – Правна уредба

А – *Международно право*

3. Член 77, параграф 1 от КООНМП гласи:

„Крайбрежната държава упражнява върху континенталния шелф суверенни права по отношение на промишленото проучване и експлоатацията на неговите природни ресурси“.

2 — Решение от 12 юли 1984 г. (237/83, Recueil, стр. 3153).

3 — Решение от 29 юни 1994 г. (C-60/93, Recueil, стр. I-2991).

4 — Пространство, което съгласно член 76, първа алинея от Конвенцията на Организацията на обединените нации по морско право (наричана по-нататък „КООНМП“), подписана в Монтего Бей (Ямайка) на 10 декември 1982 г., влязла в сила на 16 ноември 1994 г., ратифицирана от Нидерландия на 28 юни 1996 г. и одобрена от името на Европейската общност с Решение 98/392/ЕО на Съвета от 23 март 1998 година (ОВ L 179, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 4, том 4, стр. 103), „включва повърхността на морското дъно и недрата на подводния район, който се разпростира отвъд […] териториално[то] море по цялото протежение на естественото продължение на сухоземната територия [на крайбрежната държава] до външния ръб на окрайнината на континента или на разстояние до 200 морски мили от изходните линии, от които се измерва ширината на териториалното море, там, където външният ръб на окрайнината на континента не се разпростира до това разстояние“.

4. По същия начин, член 2, точка 1 от Конвенцията за континенталния шелф (по-нататък „ККШ“) [5] гласи:

„Крайбрежната държава осъществява над континенталния шелф суверенни права за проучване и разработка на естествените му богатства“.

Б – *Право на Съюза*

5. Съгласно член 13 от Регламент № 1408/71 [6]:

„1. [При спазване на] членове 14в и 14е, лицата, за които се прилага настоящият регламент, са подчинени на законодателството само на една-единствена държава членка. Това законодателство се определя в съответствие с разпоредбите в настоящия дял.

2. Съобразно разпоредбите на членове от 14 до 17:

а) лице, което е заето на работа на територията на една държава членка, е [подчинено] на законодателството на тази държава, дори и ако пребивава на територията на друга държава членка, или ако седалището или мястото на стопанска дейност на предприятието или лицето, което го е наело на работа се намира на територията на друга държава членка.

[…]“.

В – *Национално право*

6. Съгласно член 3, параграф 1 от Закона за здравното осигуряване (Ziektewet, наричан по-нататък „ZW“) „работник“ означава физическо лице, което не е навършило 65 години и е нает по частноправно или публичноправно правоотношение. Член 3, параграф 2 от ZW предвижда, че лице, което извършва работа извън Нидерландия, не се счита за работник, освен ако пребивава в Нидерландия и неговият работодател също пребивава или е установен в Нидерландия.

Член 7, параграф 1 от Закона относно работа и възнаграждение според трудовата дееспособност (Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen, наричан по-нататък „WIA“) въвежда задължително осигуряване на заетото лице. От своя страна член 8, параграф 1 от WIA приема, че заето лице по смисъла на този закон е „работникът по смисъла на ZW“.

7. По силата на член 18, параграфи 1 и 2 от WIA договор за доброволно осигуряване може да се сключи от ненавършило 65 години лице с прекратено задължително осигуряване, което не може да се счита за заето лице по смисъла на ZW, пребивава извън Нидерландия и е обвързано с трудов договор с максимална продължителност от пет години с работодател, пребиваващ или установен в Нидерландия.

5 — Сключена в Женева на 29 април 1958 г. и влязла в сила на 10 юни 1964 г. (Организация на обединените нации, Сборник с договори, том 499, стр. 311).

6 — Регламент (ЕИО) № 1408/71 на Съвета от 14 юни 1971 година за прилагането на схеми за социална сигурност на заети лица, самостоятелно заети лица и членове на техните семейства, които се движат в рамките на Общността, изменен и актуализиран с Регламент (ЕО) № 118/97 на Съвета от 2 декември 1996 г. (ОВ L 28, 1997 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 4, стр. 35, поправка в ОВ L 32, 2008 г., стр. 31), изменен с Регламент (ЕО) № 1606/98 на Съвета от 29 юни 1998 г. (ОВ L 209, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 5, том 5, стр. 76).

8. Законът за добивните работи в Северно море (Wet arbeid mijnbouw Noordzee, наричан по-нататък „WAMN“) не предвижда задължително социално осигуряване на работниците, наети в нидерландската зона на континенталния шелф. Член 2 от посочения закон гласи, че нидерландското право в областта на трудовите договори се прилага за трудовия договор на зает лице. За целите на прилагане на правилата на международното частно право положеният от работника труд се счита за реализиран на територията на Нидерландия. WAMN не съдържа подобна разпоредба в областта на социалното осигуряване.

9. По силата на член 7 от Конвенцията за социално осигуряване, сключена между Нидерландия и Испания на 5 февруари 1974 г., работниците, наети на територията на една от двете договарящи страни, се подчиняват на законодателството на тази страна дори ако пребиват на територията на другата страна или ако лицето или седалището на предприятието, което ги е наело на работа, се намира на територията на другата страна.

II – Фактите

10. Нидерландският гражданин г-н A. Salemink работи от 1996 г. като фелдшер в нидерландско предприятие на платформа за добив на газ, разположена в континенталния шелф, прилежащ към териториалното море на Нидерландия.

11. На 10 септември 2004 г. г-н Salemink, пребиваващ дотогава в Нидерландия, премества своето пребиваване в Испания.

12. Докато пребивава в Нидерландия, г-н Salemink е задължително осигурен съгласно нидерландските закони, приложими за заетите лица (член 3 от ZW).

13. По негова молба, считано от 4 октомври 2004 г., г-н Salemink се осигурява доброволно по силата на Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (Закон за осигуряване при неработоспособност, наричан по-нататък „WAO“).

14. С решение от 15 юли 2005 г. управителният съвет на Института за социално осигуряване на работниците и служителите (Raad van bestuur van het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen, наричан по-нататък „UWV“) прекратява това осигуряване, считано от 4 декември 2004 г., поради неплащане на съответната вноска от г-н Salemink. Това решение не е оспорено от г-н Salemink.

15. На 15 май 2006 г. г-н Salemink отново иска от UWV да се осигурява доброволно, което му е отказано с решение от 11 юли 2006 г., защото искането е просрочено. На 11 март 2008 г. UWV обявява жалбата на г-н Salemink срещу този отказ за недопустима поради просрочие. Г-н Salemink не обжалва обявяването на недопустимостта.

16. На 24 октомври 2006 г. г-н Salemink съобщава, че е болен и на това основание на 11 септември 2007 г. иска да му бъде отпуснато обезщетение съгласно WIA. С решение от 11 октомври 2007 г. UWV отхвърля искането му с довода, че от датата на преместване на пребиваването му в Испания г-н Salemink е бил изключен от задължителното осигуряване.

17. С решение от 12 март 2008 г. UWV обявява за неоснователна подадената от г-н Salemink жалба срещу решението от 11 октомври 2007 г. Тогава г-н Salemink обжалва посоченото решение по съдебен ред.

18. Пред запитващата юрисдикция г-н Salemink поддържа, че има право да получи обезщетение за неработоспособност, като се позовава на Регламент № 1408/71. Според него UWV трябва да разглежда нидерландската зона на континенталния шелф като част от нидерландската територия, като в това отношение се позовава на Решение по дело Aldewereld, посочено по-горе, и политиката, следвана от Sociale Verzekeringsbank (социалноосигурителна каса, наричана по-нататък „SVB“), която, считано от 1 януари 2006 г., приема за осигурени по нидерландското социално осигуряване работниците, които упражняват трудова дейност в нидерландската зона на континенталния шелф (т.нар. „разширена“ политика).

19. От своя страна UWV поддържа пред запитващата юрисдикция, че г-н Salemink не е бил осигурен по реда на WIA в първия ден на прилагане на този закон (24 октомври 2008 г., две години след известието за заболяване).

20. Освен това според UWV Решение по дело Aldewereld е неприложимо към разглеждания случай, доколкото не е налице положителен спор за компетентност между няколко държави, които считат, че са компетентни да се произнесат, а напротив, в случая е налице отрицателен спор за компетентност. Неприложимо било и Решение по дело Weber[7], постановено по въпрос за компетентност, а не, както в настоящият случай, по определяне на приложимото право.

III – Поставеният въпрос

21. Въз основа на гореизложеното запитващата юрисдикция решава да постави следния въпрос:

„В противоречие ли е с разпоредбите на правото на Европейската общност, чиято цел е да способстват свободното движение на работници, и по-специално разпоредбите на раздели I и II от Регламент № 1408/71, както и на членове 39 ЕО и 299 ЕО (понастоящем съответно членове 45 ДФЕС и 52 ДЕС, във връзка с член 355 ДФЕС), ситуация, в която работник, предоставящ работна сила извън територията на Нидерландия — на неподвижно съоръжение, разположено в нидерландската зона на континенталния шелф — в полза на работодател, установен в Нидерландия, не е задължително осигуряван в съответствие с националното законодателство относно осигуряването на работници единствено поради факта че не живее в Нидерландия, а в друга държава членка (в конкретния случай Испания), независимо че има нидерландско гражданство и разполага с възможност да се осигурява доброволно при условия, които са по същество идентични с приложимите при задължителното осигуряване?“.

22. Запитващата юрисдикция отбелязва, че с писмени становища от 11 юли и 30 септември 2009 г. Комисията е изпратила поредица от съображения във връзка със започнала процедура срещу Нидерландия за твърдяно неизпълнение на задължения по член 13, параграф 2, буква а) и член 3, параграф 1 от Регламент № 1408/71, както и по членове 45—48 ДФЕС[8]:

а) относно приложното поле на Регламент № 1408/71 Комисията твърди, че предвид мълчанието на регламента по този въпрос, дейностите, упражнявани в частта от континенталния шелф, принадлежаща на държава членка, трябва да се считат за упражнявани на територията на същата държава членка, тъй като това следва от принципите на международното публично право относно правния режим на континенталния шелф. Следователно за целите на експлоатацията на природните ресурси континенталният шелф е част от нидерландската територия и приложимо в него е нидерландското право в областта на социалното осигуряване. Освен това, както посочва

7 — Решение от 27 февруари 2002 г. (C-37/00, Recueil, стр. I-203).

8 — C-141/10, Комисията/Нидерландия; висяща процедура (ОВ C 161, 19.6.2010 г., стр. 119).

Съдът в Решение по дело Kramer от 14 юли 1976 г., географският обхват на Договора за ЕО може да се разпростре отвъд територията на една държава членка, доколкото държава членка упражнява своите суверенни права.

б) Що се отнася до Регламент № 1408/71, Комисията приема, като се позовава на Решение по дело Aldewereld, че той е приложим към разглеждания случай, включително ако континенталният шелф не е част от нидерландската територия.

в) Накрая Комисията подчертава, че съгласно съдебната практика разпоредбите на общностното право, които забраняват дискриминацията, могат да се прилагат към професионални дейности, упражнявани извън територията на Общността, когато трудовото правоотношение запазва въпреки това достатъчно тясна връзка с посочената територия (Решение по дело Prodest, посочено по-горе, Решение по дело Lopes da Veiga[9] и Решение по дело Aldewereld). В разглеждания случай съгласно Решение по дело Weber съществувала тясна връзка с нидерландския правов ред. Според Комисията специфичният режим, приложим за платформите за добив, на практика води до непряка дискриминация в противоречие с член 39, параграф 2 от Договора за ЕО и член 3, параграф 1 от Регламент № 1408/71, тъй като този режим се прилага в почти всички случаи единствено за работниците мигранти, а не за нидерландските работници, които работят на същите платформи за добив и пребивават в Нидерландия. Спрямо последните се прилага общото нидерландско законодателство в областта на социалното осигуряване, което означава, че те могат да получават всякакви нидерландски социалноосигурителни плащания. Понеже всички работници, упражняващи дейност на платформи за добив, трябва да се приравнят на работници, упражняващи дейност на нидерландска територия, установяването на изискване за пребиваване за получаването на достъп до широка социалноосигурителна закрила било скрита форма на дискриминация, основана на гражданство.

23. Запитващата юрисдикция посочва, че член 3, буква а) от ZW дава право на социално осигуряване само доколкото това право произтича от международното право. Поради това тя се пита до каква степен международното право (по-специално правото на Европейския съюз) представлява основа за това право.

24. Запитващата юрисдикция твърди, че Решение по дело Weber може да се тълкува в смисъл, че териториалният обхват на приложение на Регламент № 1408/71 не се ограничава до територията на държавите — членки на Европейския съюз, а обхваща и континенталния шелф. Rechtbank обаче има съмнения, че това тълкуване е правилно.

25. Освен това запитващата юрисдикция признава, че разглежданата национална правна уредба може да се окаже несъвместима с принципа на свободно движение на работници, тъй като г-н Salemink е загубил предимство, от което се е ползвал, докато е пребивавал в Нидерландия. Същевременно тя се пита дали тази несъвместимост би могла да бъде смекчена от факта, че г-н Salemink е могъл да се осигурява доброволно.

IV – Производството пред Съда

26. Преюдициалното запитване е постъпило в секретариата на Съда на 8 юли 2010 г.

27. Писмени становища са представили г-н A. Salemink, UWV, Комисията, правителствата на Кралство Испания, Република Гърция и Кралство Нидерландия.

9 — Решение от 27 септември 1989 г. (9/88, Recueil, стр. 2989).

28. В съдебното заседание на 14 юни 2011 г. се явяват процесуалните представители на г-н A. Salemink, на UWV, на правителствата на Кралство Нидерландия, Република Гърция и Кралство Испания, както и на Комисията, които представят устно своите становища.

V – Твърдения

29. Г-н Salemink настоява за прилагането на нидерландското право, като твърди, че положението му е сравнимо с това на лицата, плаващи на нидерландски кораб, които задължително са включени в схемата на нидерландското социално осигуряване.

30. UWV, испанското, гръцкото и нидерландското правителство и Комисията се съсредоточават на въпроса за приложимата правна уредба в континенталния шелф, и по-специално дали дейността, упражнявана на посочената платформа, трябва да се счита за упражнявана на територията на Нидерландия.

31. В това отношение UWV и нидерландското правителство отхвърлят тази възможност, като се позовават, от една страна, на ограничения характер на суверенните права, упражнявани от държавите върху континенталния шелф, и от друга страна, на факта, че териториалният обхват на Регламент № 1408/71 се ограничава до територията на държавите членки. Освен това и двете страни отхвърлят приложимостта в разглеждания случай на съдебната практика, установена в Решение по дело Weber и Решение по дело Aldewereld. При всички положения, нидерландското правителство твърди, че дори да се приеме, че г-н Salemink е работил на територията на Нидерландия, Регламент № 1408/71, доколкото урежда само стълкновителни норми, не препятства приемането от държавите членки на различни схеми за социална закрила за също така различни ситуации, без да е задължително прилагането в континенталния шелф на същата схема както на нидерландската територия в същински смисъл.

32. Нидерландското правителство оспорва и че националното законодателство води до пряка или непряка дискриминация, основана на гражданство, или препятства свободното движение на работници. Това е така, на първо място, защото гражданството не е условие за достъп до задължителното осигуряване и този, който не може да се ползва от него, винаги има възможността да се осигурява доброволно, а ако не желае, да се ползва от разпоредбите на WAMN. На второ място, тъй като правото на Съюза не налага задължението да се признае правото на задължително осигуряване на лицата, които нито живеят, нито работят в Нидерландия, и ако съществува различно третиране, то във всички случаи е обосновано поради особеностите на работата на платформите за добив на газ, които понякога се изместват към зони на континенталния шелф, неприлежащи към Нидерландия. Накрая, нидерландското правителство счита, че е изключено да се говори за възпрепятстване на свободата на движение (което, ако съществуваше, все пак би било оправдано), защото г-н Salemink се е лишил от предимството със свои собствени действия, тъй като е могъл да се осигурява доброволно.

33. От своя страна Комисията и испанското и гръцкото правителство поддържат, че правото на Съюза е изцяло приложимо за случая на работник, който, както г-н Salemink, работи в континенталния шелф, прилежащ към държава членка.

34. В случай че континенталният шелф не е част от нидерландската територия за целите на прилагането на правото на Съюза, Комисията счита, че в светлината на съдебната практика, установена в Решение по дело Aldewereld, е налице достатъчно тясна връзка с нидерландския правов ред.

35. Гръцкото правителство споделя становището, че в границите на упражняване на правата на крайбрежната държава върху континенталния шелф същият трябва да се приравни, за целите на приложимото право, на нейната територия като такава.

36. От своя страна испанското правителство твърди, че ако изключителните права за експлоатация на континенталния шелф принадлежат на крайбрежната държава, то тя е компетентна по всички въпроси, свързани с трудовата дейност, която може да се упражнява в това пространство, включително по въпросите за обхвата на социалното осигуряване.

37. Както Комисията, така и испанското и гръцкото правителство споделят становището, че националното законодателство е дискриминационно и възпрепятства свободното движение на работници. Комисията по-специално припомня иска за установяване на неизпълнение на задължения, заведен на същото основание срещу нидерландската държава, подчертавайки, че възможността за доброволно осигуряване по никакъв начин не променя положението. Гръцкото правителство изразява становище в същия смисъл, а накрая испанското правителство твърди, че в най-лошия случай връзка с територията на Съюза би била достатъчна, за да бъде приложим Регламент № 1408/71, като според него за тази цел е достатъчно работодателят на г-н Salemink да пребивава в Нидерландия.

VI – Преценка

А – *Предварително съображение.*

38. Според мен за разглеждането на настоящия случай могат да се използват два много различни подхода. От една страна, може да се възприеме подход, който би могъл да се квалифицира като „непрекъснат“, при който, абстрахирайки се от проблематиката относно връзката на континентален шелф с „територията“ на държавите членки, и следователно на Съюза, да се концентрираме изключително върху обстоятелството, че трудовата дейност, упражнявана от г-н Salemink, има квалифицирана връзка с правовия ред на Нидерландия.

39. От тази гледна точка безпротиворечивата съдебна практика, установена в Решение по дело Prodest и Решение по дело Aldewereld, предоставя достатъчно основания да се даде обоснован отговор на запитващата юрисдикция в смисъл, че при наличие на трудово правоотношение с предприятие, установено в държава членка, за целите на прилагането на Регламент № 1408/71 е ирелевантно обстоятелството, че в действителност работата се извършва извън територията на посочената държава членка. Всъщност съгласно посочената съдебна практика, потвърдена в Решение по дело Habelt [10], наличието на достатъчно тясна връзка на трудовото правоотношение с правовия ред на дадена държава членка е достатъчно, за да може разпоредбите на правото на Съюза в областта на трудовото право да бъдат приложими.

40. Следователно в настоящото дело трябва да се определи дали в светлината на тази съдебна практика трудовото правоотношение между г-н Salemink и неговия работодател съдържа, какъвто очевидно е случаят, такава степен на обвързаност с Нидерландия, от която да следва, че изискването г-н Salemink също да пребивава в Нидерландия, за да има достъп до задължителното осигуряване, на практика съставлява ограничаване на свободата му на движение като работник.

41. Алтернативно, както показват поддържаните от страните становища в настоящото производство, вторият подход би могъл да се изразява в по-пряко разглеждане на проблема от гледна точка на „териториалния статут“ на континенталния шелф. Този подход би могъл да се квалифицира като по-новаторски, въпреки че, както ще видим, това е така само привидно, защото при него донякъде става въпрос за систематизиране и обобщаване на решенията, вече постановени от Съда при разглеждането на различни въпроси, свързани с определянето на обхвата на приложение на разпоредбите на правото на Съюза.

10 — Решение от 18 декември 2007 г. (C-396/05, C-419/05 и C-450/05, Сборник, стр. I-11895, точка 122).

42. Считам, че съдебната практика, на която току-що се позовах, не изисква излагането на специални съображения от моя страна. Настоящото дело обаче позволява на Съда да разгледа случая като възможност за доразвиване на толкова чувствителния въпрос за определянето на „териториалния“ обхват на упражняването на компетентността. Ето защо съображенията, които ще изложа по-нататък, трябва да бъдат схващани като направени с тази цел.

Б – *Международното право като отправна точка: континенталният шелф като област, в която се упражняват суверенните правомощия на държавите*

43. Правото на Съюза се прилага за държавите членки (член 52, параграф 1 ДЕС), чиято територия следователно представлява „териториалният обхват на Договорите“ [11]. Поради това няма отделно или самостоятелно определение за „територия на Съюза“ [12], а тя е резултат от сбора на териториите на държавите членки, чието делимитиране като физическо пространство под държавен суверенитет може да се провери само в рамките на международното право, чрез договорите за установяване на граници [13].

44. Като физическо пространство, намиращо се под суверенитета на държавата, понятието за територия включва както териториалното пространство в тесен смисъл, така и въздушното пространство и морските пространства. Във всички случаи това са признати от международното право области, в които се упражнява изключителният суверенитет на всяка държава, макар че сферата, в която държавите могат да упражняват суверенните си права, не се изчерпва с тях, тъй като международното право допуска съществуването на държавна компетентност и на екстериториална основа [14].

45. Както обхватът на упражняване на суверенитета на държавите не съвпада точно и непременно с обсега на тяхната територия, така държавните правомощия, произтичащи от суверенитета, също така невинаги се отличават с тази изключителност и пълнота, които са характерни за суверенната власт. Напротив, именно поради постепенното утвърждаване на правото в международната общност упражняването на суверенитета е предмет на степенуване по интензивност, която е толкова по-слабо изразена, колкото по слаба е връзката на неговата област на упражняване с териториалната база на държавата.

46. Що се отнася по-специално до морето като област на упражняване на суверенитета, международното право не признава на държавите пълната *власт*, която се допуска в териториалното пространство в тесен смисъл, дори и в самото „териториално море“ [15], където „[с]уверенитетът […] се осъществява, като се спазват разпоредбите на тази конвенция и другите норми на международното право“ съгласно член 2, трета алинея от КООНМП и където в частност трябва да се спазва правото на мирно преминаване на корабите на всички държави (член 17 от КООНМП), което налага ограничаване на принципа на юрисдикцията на крайбрежната държава, както признава Съдът в Решение от 24 ноември 1992 г. [16]

11 — Териториален обхват, който съгласно член 52, параграф 2 ДЕС, „е уточнен в член 355 от Договора за функционирането на Европейския съюз“. Това уточнение е ирелевантно в разглеждания случай.

12 — *Lenaerts*, K., *van Nuffel*, P. European Union Law. Sweet & Maxwell, 3. ed., London 2011 (12-006).

13 — Съгласно международното право установената с договор граница „придобива траен характер, какъвто самият договор не е необходимо да има. Договорът може да престане да бъде в сила, без при това устойчивостта на границата да бъде засегната“ (Решение на Международния съд от 3 февруари 1994 г. по дело Либийска арабска джамахирия/Чад (C.J.I. Recueil, 1994 г., стр. 37). Тази трайност на границите, надхвърляща договорите, които ги установяват, показва изключителното значение на териториалните граници като фактор за стабилност на международната общност.

14 — Най-общо, вж. *D. González Campos*, Julio, *I. Sánchez Rodríguez*, Luis, de Andrés Sáenz de Santa María, Paz. Curso de Derecho Internacional Público. 4. ed., Thomson-Civitas, Cizur Menor, 2008 г.

15 — Прилежащата към брега морска ивица, чиято ширина не надхвърля 12 морски мили, измервани от изходните линии, определени съгласно КООНМП (членове 2 и 3 от КООНМП).

16 — Дело Poulsen и Diva Navigation (C-286/90, Recueil, стр. I-6019, точка 25).

47. Ако суверенитетът на държавата върху териториалното море е предмет на посоченото ограничение, то властта imperium, характерна за суверенната държава, постепенно се релативизира с отдалечаването, за по-ясно, от „твърдата земя“, като се свежда, както подробно ще видим по-нататък, до съвкупност от „суверенни права“ с определени последици, когато става въпрос за континенталния шелф, и се размива само в упражняването на определени свободи с достигане до открито море[17], където всякакви претенции за суверенна власт са просто неправомерни[18].

48. Що се отнася по-специално до изключителната икономическа зона[19], крайбрежната държава притежава, от една страна, определени суверенни права, определени в член 56, точка 1, буква а) от КООНМП, „за промишлено проучване и експлоатация, съхраняване и стопанисване на природните ресурси, живи и неживи, намиращи се на морското дъно, в неговите недра и в покриващите го води, както и по отношение на други дейности за икономическо разработване и експлоатация на зоната, като получаване на енергия чрез използване на водата, теченията и ветровете“. От друга страна, нейната юрисдикция се признава и по отношение на създаването и използването на изкуствени острови, съоръжения и структури, морските научни изследвания и защитата и опазването на морската среда. Това обаче е „както се определя от съответните разпоредби на тази конвенция“ [член 56, точка 1, буква b) от КООНМП]. Към гореизложеното накрая се добавят „[д]руги права и задължения, предвидени в тази конвенция“ [член 56, точка 1, буква c) от КООНМП].

49. Накрая, относно континенталния шелф, който е интересуващото ни в случая пространство[20], крайбрежната държава упражнява единствено суверенни права „по отношение на промишленото проучване и експлоатацията на неговите природни ресурси[21] (член 77, точка 1 от КООНМП). Тези суверенни права са квалифицирани от КООНМП като „изключителни“[22] и „не зависят от неговото окупиране, реално или символично, или от каквото и да е изрично заявление в този смисъл“ (член 77, точки 2 и 3 от КООНМП)[23] и в никакъв случай не засягат правния статут на покриващите води или на въздушното пространство над тези води (член 78, точка 1 от КООНМП), нито могат да нарушават корабоплаването или други права и свободи, признати на другите държави (член 78, точка 2 от КООНМП), по-специално правото да полагат подводни кабели и тръбопроводи (член 79 от КООНМП).

17 — Свободите, изброени в член 87 от КООНМП и признати „за всички държави, както крайбрежни, така и без излаз на море“: „a) свобода на корабоплаването; b) свобода на прелитането; c) свобода да се полагат подводни кабели и тръбопроводи […]; d) свобода да се строят изкуствени острови и други съоръжения, позволени от международното право […]; e) свобода на риболова […]; f) свобода на научните изследвания […]“.

18 — Съгласно член 89 КООНМП „[н]икоя държава не може правомерно да претендира за подчиняване на която и да е част от откритото море на своя суверенитет“. Що се отнася до „морско[то] и океанско[то] дъно и техните недра отвъд пределите на националната юрисдикция“, съставляващи „Район[а]“, определен и регулиран от КООНМП, със своите ресурси той е обявен за общо наследство на човечеството (член 136 от КООНМП), като всякакви претенции или осъществяване на суверенитет или суверенни права от държавите са изключени (член 137, точка 1 от КООНМП).

19 — Която „не може да се разпростира на повече от 200 морски мили от изходните линии, от които се измерва ширината на териториалното море“ (член 57 от КООНМП).

20 — И което съгласно член 76, точка 1 от КООНМП „включва повърхността на морското дъно и недрата на подводния район, който се разпростира отвъд […] териториално[то] море по цялото протежение на естественото продължение на сухоземната територия [на крайбрежната държава] до външния ръб на окрайнината на континента или на разстояние до 200 морски мили от изходните линии, от които се измерва ширината на териториалното море, там, където външният ръб на окрайнината на континента не се разпростира до това разстояние“.

21 — За такива се приемат „минерални и други неживи ресурси, разположени на повърхността на морското дъно и в неговите недра […]“ (член 77, точка 4 от КООНМП).

22 — „[…] в смисъл, че ако крайбрежната държава не извършва промишлено проучване на континенталния шелф или не експлоатира неговите природни ресурси, никой друг не може да предприема тези видове дейност без изричното съгласие на крайбрежната държава“ (член 77, точка 2 от КООНМП).

23 — Както приема Международният съд, тези права съществуват ipso facto и ab initio по силата на суверенитета на държавата и като разширение на същия за проучване на морското дъно и експлоатация на неговите ресурси (Решение от 20 февруари 1969 г. по дело Plataforma Continental del Mar del Norte, Recueil, стр. 3, точка 19).

50. Следователно това са суверенните права, признати от международното право на крайбрежните държави членки съгласно КООНМП, която обвързва еднакво Нидерландия и Съюза.

51. Тези права, като оправомощаване за законосъобразно упражняване на публична власт, се добавят към съвкупността от правомощия imperium, които квалифицират държавите членки като субекти на международното право, и което е важно в случая, като конститутивни субекти на Европейския съюз.

52. Така към суверенитета като качество за упражняване на публичната власт, изключително и с пълна юрисдикция, се добавят по силата на международното право и в рамките на неговия правов ред „суверенни права“, а именно оправомощаване с условен и ограничен характер за упражняване на публична власт в области, които по принцип са изключени от суверенитета на държавите. Ако суверенитетът е израз на първична публична власт, която е призната и определена от международното право, то в основата на суверенните права стои волята на международната общност, в която те намират своите основание, съдържание и предели.

53. Въпреки това и в двата случая, независимо дали става въпрос за самия суверенитет като такъв или за суверенни права, фактът, че те принадлежат на държавата, предполага наличието на правомощие за упражняването на публичната власт, а именно правна уредба на областите от действителността, върху които ефективно се разпростира безспорната власт на суверена.

B – *Последици за правото на Съюза*

54. Както обявява член 1 ДЕС, Европейският съюз е резултат от волята на държавите, които го създават, за да бъдат постигнати общите им цели, чрез предоставянето на определени области на компетентност. Дали държавите членки притежават тази компетентност по силата на суверенитета си, или тя произтича от предоставянето на суверенно право от международното право, е без значение за целите на определянето на компетентността на Съюза, който упражнява точно предоставената му компетентност (член 5 ДЕС) при условията, при които предоставянето е уредено в Договорите, като се имат предвид съдържанието и обхватът, в който самите държави са я упражнявали, преди да се ангажират в Съюза.

55. Следователно решаващият критерии при определянето на обхвата на приложение на правото на Съюза е свързан с обсега на законосъобразно упражняваната компетентност от държавите членки в рамките на международното право. Правото на Съюза е приложимо там, където започва упражняването на публичната власт на държавите членки в областите на компетентност, предоставени на Съюза при условията, определени от този правов ред и независимо от първичното основание за предоставяне на държавната компетентност, прехвърлена на Европейския съюз, т.е. независимо дали то е самият суверенитет на държавата (признат и гарантиран от международното право) или предоставянето на суверенно право от международната общност.

56. Следователно при отговора на поставения в настоящото дело въпрос трябва да се придържаме към съвкупността от области на компетентност, действително предоставени на Съюза в съответния материален обхват, като за тази цел е без значение дали същите се упражняват на територията на Нидерландия stricto sensu или в отделно географско пространство под формата на суверенни права. С други думи, за целите на Съюза „територията“ на държавите членки е областта (която не е необходимо да е територия в пространствен или географски смисъл) на упражняване на компетентността на Съюза[24].

57. В този смисъл Съдът е имал в миналото възможност последователно да се произнася относно обхвата на областта на приложение на правото на Съюза, използвайки именно критерия, който току-що бе посочен. Така той приема, че Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 година за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна[25] трябва да се счита за приложима извън териториалните води на държавите членки, защото след като упражняват суверенни права над определени пространства, държавите членки са отговорни и за опазване на тяхното биологично разнообразие[26].

24 — Фактът, че историята на държавната власт в модерната епоха в основната си част е история на постепенното налагане на териториалната власт, инстинктивно води до идентифициране на областта, в която се упражнява властта на държавата, с територията, на която държавата законосъобразно упражнява своя суверенитет (най-общо, *Hespanha*, Antonio Manuel. El espacio político. — in: La gracia del Derecho. Economía de la cultura en la Edad Media. Centro de Estudios Políticos y Constitucionales, Madrid 1993, p. 85 sq.). Със сигурност тази област е предимно териториална, но не се ограничава до територията. В международното право властта на държавата може легитимно да надхвърли нейната територия, както и обратното, зараждащата се необходимост от известно право на намеса на международната общност в държавните работи по хуманитарни причини също води до поставяне под въпрос на традиционната изключителност, призната на държавите при упражняване на техните правомощия на собствената им територия (*Liakopoulos*, Dimitris. L'ingerenza umanitaria nel Diritto internazionale e comunitario. Cedam, Padua 2007). И двете явления изразяват прекъсване на почти идеалното доскоро съответствие между, от една страна, територията като физическо пространство, и от друга страна, областта, в която се упражнява суверенитетът. В действителност обаче това съответствие е последица от историческото развитие на модерната държава и поради това става въпрос по-скоро за възможно, отколкото за необходимо явление.
Освен това, що се отнася до необходимостта, суверенитетът като качество на правния ред действително има нужда от област, където да се упражнява квалифицираната от него правна власт — власт, която като такава намира израз в създаването на правни норми, чиято ефективност зависи от способността за налагане на нейните разпореждания от този, който ги дава. Обстоятелството, че тази способност се оказва ефективна най-вече в границите на определена физическа територия, не означава, че тя не може да изиска (и да получи) „екстериториално“ действие. В действителност, като израз на *sollen* [дължимото], правният ред не открива в *sein* [съществуващото] нито основанието за своето съществуване, нито границите на своите претенции, като последните по дефиниция са винаги съвършени, а само предмета на поведение, който трябва да бъде правно уреден. Следователно фактът, че тази правна уредба е ефективна само в границите на определена територия не означава, че тя е правно валидна само на посочената територия. Не трябва да се забравя, че „територията не е специфична част от съдържанието на държавната власт, а само условие и качество на тази власт“ (*de Malberg*, Raymond Carré. Contribution à la théorie générale de l'État. I, Sirey, Paris 1920, p. 4).
Доказателство, че гореизложеното не е просто игра на абстракции, са трудностите, които срещат държавите при прилагане например на националната правна уредба в областта на игрите, предвид влиянието на интернет. Проблемът е разгледан от генералния адвокат Mengozzi в неговото заключение, представено на 4 март 2010 г. по дело Markus Stoss (C-316/07, C-358/07, C-359/07, C-360/07, C-409/07 и C-410/07), който в точка 79 от същото посочва, че „затрудненията, които дадена държава може да има във връзка със задачата си да наложи спазването на националната правна уредба, са ирелевантни за преценката на нейната съвместимост с правото на Съюза. Само по себе си наложеното от националното законодателство ограничение ще бъде съвместимо или не с Договора, а лекотата на изграждане на поведение, което е в противоречие с тези правила, е без значение в това отношение […]“.

25 — ОВ L 206, стр. 7; Специално издание на български език, 2007 г., глава 15, том 2, стр. 109.

26 — Решение от 20 октомври 2005 г. по дело Комисия/Обединено кралство (C-6/04, Recueil, 2005 г., стр. I-9017, точка 117). Още преди това, в същия смисъл, Решение от 14 юли 1976 г. по дело Kramer и др. (3/76, 4/76 и 6/76, Recueil, стр. 1279, точки 30—33) потвърждава разпространението на определена компетентност ratione materiae на Общността върху риболова в открито море „доколкото държавите притежават аналогични правомощия по силата на международното публично право“ (точка 31). Най-общо, за правото на Съюза и морските пространства, вж. *Michael*, Michel. L'applicabilité du Traité instituant la C.E.E. et du Droit dérivé au plateau continental des États membres. Librairie Général de Droit et de Jurisprudence, Paris 1984, и *Blanquet*, Marc и *de Grove-Valdeyron*, Natalie. Zones côtières et Droit Communautaire. — Revue Juridique de l'Environnement, numéro spécial 2001, 53—84. По-подробно, *Jarass*, Hans D. Naturschutz in der Ausschließlichen Wirtschaftszone. Nomos, Baden-Baden 2002, и *Czybulka*, Detlef. Die Anwendung der Umwelthaftungsrichtlinie in der Ausschließlichen Wirtschaftszone und auf dem Festlandsockel. — Natur und Recht (2008) 30, 304—311.

Г – *Компетентност на Нидерландия върху континенталния шелф*

58. В настоящото дело не се оспорва, че платформата за добив на газ, на която е работил г-н Salemink, се намира в прилежащия към брега на Нидерландия континентален шелф, както и че тази държава членка упражнява суверенни права върху това пространство „по отношение на промишленото проучване и експлоатацията на неговите природни ресурси“ (член 77, точка 1 от КООНМП).

59. Както подчертава UWV в точка 13 от своето становище, международното право предоставя на крайбрежните държави само „функционална“ юрисдикция или суверенитет върху континенталния шелф, без да го превръща в неразделна част от територията на посочената държава. Това становище обаче е ирелевантно, тъй като важното е, от една страна, какъв е обхватът на компетентност, предоставена на крайбрежната държава, и от друга страна, до каква степен упражняването на посочените правомощия е прехвърлено на Европейския съюз.

60. Възможността за експлоатация на ресурсите на континентален шелф предполага изключителна компетентност за упражняване на дейностите по експлоатация на богатствата на това пространство чрез използването на работна ръка, която задължително трябва да бъде подчинена на трудовото законодателство на крайбрежната държава.

61. В това конкретно измерение, тоест за целите на упражняване на компетентността ѝ в областта на трудовите правоотношения, крайбрежната държава притежава суверенно право, което по принцип е равностойно на правото, което ѝ позволява да урежда посочените отношения на нейната собствена територия.

Д – *Възможно множество от схеми за социално осигуряване и тяхното основание*

62. В точка 22 от своето писмено становище правителството на Нидерландия признава, че счита за приложим в континенталния шелф, от 1990 г., Закона за минималната работна заплата и минималния отпуск (Wet minimumloon en minimumvakantiebijslang), както и определени данъчни закони, като от 2007 г. в това пространство се прилагат Законът за работното време (Arbeidstijdenwet) и Законът за условията на труд (Arbeidsomstandighedenwet). Въпреки това в точка 23 от становището си то поддържа, че КООНМП не задължава държавите да прилагат една и съща схема за социално осигуряване за работата, извършвана в континенталния шелф, и за реализираната такава на националната територия stricto sensu.

63. Следователно същинският въпрос е дали държавите членки са свободни да определят обхвата на суверенните права, с които разполагат върху континенталния шелф, в смисъл да могат законосъобразно да упражняват върху тази област своята публична власт избирателно. С други думи, трябва да се определи дали в една и съща материя те могат да прилагат различна правна уредба в зависимост от това дали упражняваната публична власт води началото си от първичния суверенитет на държавата или от суверенно право, предоставено от международното право.

64. Може да се приеме становището на правителството на Нидерландия, че КООНМП не изисква от държавите да прилагат определена схема за социално осигуряване за работниците в континенталния шелф. В действителност конвенцията не налага никакво задължение на държавите, що се отнася до съдържанието на материалното право, произтичащо от упражняването на суверенното право, което конвенцията предоставя, а тя е само средство за легитимиране на това упражняване. Следователно условията във връзка със съдържанието на това право трябва да се открият в самия правов ред на крайбрежната държава, както и в правото на Съюза, когато посоченият правов ред е прехвърлил на Съюза съответната нормативна компетентност.

65. Следователно трябва да се направи изводът, че разграничаването според произхода на средството за легитимиране на упражняването на публичната власт от дадена държава членка в областта на трудовите правоотношения само по себе си не обосновава различия в съдържанието на правната уредба на посочените отношения. Поради това за целите на регламентирането на трудовите правоотношения географските пространства, върху които държавите членки законосъобразно упражняват суверенни права, за Съюза представляват в пълния си обхват част от „територията“ на посочените държави.

66. Друг е въпросът дали, като се имат предвид особеностите на работата, извършвана в континенталния шелф, приложимата от крайбрежната държава членка трудовоправна уредба допуска адаптиране или изменения спрямо общата уредба, приложима за изпълняваната работа на нейната територия в същински смисъл, и по-специално в областта на социалната закрила на работниците. Винаги трябва да се има предвид обаче, че такова адаптиране не може да бъде последица от различен обхват на упражняваната държавна компетентност или, ако предпочитате, от качествена разлика в естеството на компетентната нормативна власт за уреждане на трудовите правоотношения. Тази власт ще бъде единствено и само властта, която съответства изключително на публичната власт на държавата.

67. С други думи, съобразно случая разликата може да се дължи на трудовата дейност, разглеждана сама по себе си, но не и на областта на суверенитета, в която въпросната държава членка упражнява своята компетентност.

Е – *Правото на Нидерландия като национално право, приложимо в континенталния шелф, прилежащ към нейния бряг. Последици от прилагането на правото на Съюза*

68. Правителството на Нидерландия основателно поддържа, че Регламент № 1408/71 урежда само стълкновителни норми в областта на социалното осигуряване, без да налага определен обхват на гарантираната закрила на работниците — област, в която компетентни са държавите членки.

69. Действително, съгласно постоянната практика на Съда разпоредбите на член 13, параграф 2 от Регламент № 1408/71 „имат за цел единствено да определят националното право, приложимо за лицата, които се намират в някое от положенията, посочени в букви а)—е). Те нямат за предмет определяне на условията за съществуването на правото или на задължението за включване в определена схема за социално осигуряване или към един или друг клон на такава схема. Националното законодателство на всяка държава членка трябва да определи тези условия, включително условията за прекратяване на включването […]“[27] (Решение от 7 юли 2005 г. по дело van Pommeren-Bourgondiën).

70. В настоящия случай и във връзка с току-що изложеното член 13, параграф 2, буква а) от Регламент № 1408/71 би определил като приложимо право в настоящия случай това на Нидерландия, тъй като г-н Salemink е зает на „работа на територията“ на тази държава членка, въпреки че пребивава на територията на друга държава членка. „Територията, на която лицето е заето на работа“, е континенталният шелф, прилежащ към Нидерландия, който за целите на настоящия случай — тъй като съставлява пространство на упражняване на нидерландската публична власт в рамките на международното право — в този смисъл е територия на посочената държава членка и поради това територия на Съюза, тоест приложно поле на общностното право при упражняване на предоставената му от Договорите компетентност.

27 — C-227/03, Recueil, стр. I-6101, точка 33.

71. Макар да е вярно, както твърди нидерландското правителство, че държавите членки трябва да определят обхвата на гарантираната закрила на работниците, не по-малко вярно е, че свободата на действие на държавите членки по отношение на определянето на схемата за социално осигуряване на работниците не е безгранична, тъй като намира своето първо и основно ограничение в свободното движение на работници, гарантирано от член 45 ДФЕС, в светлината на който трябва да се тълкуват разпоредбите на Регламент № 1408/71 (Решение от 30 март 1993 г. по дело Bestuur van de Sociale Verzekeringsbank)[28]. С други думи, законосъобразни и съответстващи на правото на Съюза ще бъдат само разликите в схемите за осигуряване на работниците, които не накърняват тяхната свобода на движение.

72. За да обосноват извършваното различно третиране на лицата, които не пребивават в Нидерландия, спрямо лицата, които пребивават в тази държава членка, както правителството на Нидерландия, така и UWV се позовават на характерните особености на трудовите правоотношения в континенталния шелф, и по-специално тяхното динамично естество, разнообразието на използваните договори и дори подвижността на самите платформи, които невинаги се намират в зоните, прилежащи към териториалното море.

73. Разбира се, не може да се изключи възможността характерните особености на работата в континенталния шелф да могат да обосноват дадена специфична схема за социално осигуряване, която е различна от приложимата за трудовите правоотношения на нидерландска територия в тесен смисъл. Не трябва обаче да се забравя, че в настоящия случай определящият елемент за нидерландския законодател е не толкова видът на съответната работа, колкото самата информация за пребиваването на работника.

74. Всъщност в разглеждания случай извършеното от нидерландския законодател различно третиране в крайна сметка се обосновава единствено с факта на пребиваването. Сред всички работници, упражняващи своята дейност в континенталния шелф, разликата между тези, които се ползват от общата схема и следователно от задължително осигуряване, и тези, които имат като алтернатива доброволно осигуряване или съобразно случая получаването на някои допълнителни плащания, се определя от обстоятелството дали лицето е установило своето пребиваване в Нидерландия или в друга държава, дори ако и в двата случая лицата са наети от работодатели, пребиваващи в първата държава членка.

75. На този етап трябва да се отбележи, че въпросната разлика не е без значение за съответните работници, дори само защото работодателят винаги е ангажиран с администрирането на задължителното осигуряване, докато в случая на доброволното осигуряване именно работникът трябва да погрижи за сключването на договор и неговото изпълнение. Така работникът поема индивидуална отговорност, която, както показва разглежданият случай, може да доведе до положения, сериозно увреждащи неговите интереси, като той невинаги може да бъде упрекван за тях, което, имайки предвид по-слабата му позиция в трудовите правоотношения, не може да е безразлично на публичните власти. Това не може да е така и от гледна точка на правото на Съюза, ако това по-неблагоприятно положение е последица от различно третиране единствено на тези, които не пребивават на територията на посочената държава членка в тесен смисъл.

28 — C-282/91, Recueil, стр. I-1221, точка 16.

76. В обобщение, макар че пространството явно е специфично, нидерландският законодател е избрал критерий за разграничаване, който е доста съмнителен от гледна точка на свободното движение на работници [29]. Освен това той го е направил в нормативен контекст, в който самото национално право приема, че работата, извършена в добивната промишленост в Северно море, е реализирана на територията на Нидерландия, като приложимо е нидерландското право в областта на трудовите договори (член 2 от WAMN). Накратко, в този контекст връзките на трудовото правоотношение с нидерландското право са особено квалифицирани и поради това не е обосновано допълнително изискване, което, както пребиваването на работника, е пречка за свободата на движение на заетите лица на територията на Съюза.

77. Всъщност според мен връзката на разглежданото трудово правоотношение с нидерландското право е не само квалифицирана — както приема Съдът при работа, извършена в чужбина от работници, които пребиват в държавата членка [30] — но и свръхквалифицирана, като се има предвид функционалното приравняване в разглеждания случай на континенталния шелф с територията на държавата. Под територия се разбира пространството, в което се проявява суверенната власт на държавата, посредством упражняването на компетентност, чийто законен титуляр е тя в рамките на международното право, като в този смисъл континенталният шелф, прилежащ към нейния бряг, съставлява територия на държавата членка в посочения смисъл, а именно като пространство, върху което тя упражнява изключителната компетентност по отношение на трудовите правоотношения, възникнали по повод на неговата икономическа експлоатация, както е в настоящия случай. Като държавна „територия“ в този конкретен смисъл, континенталният шелф е също „територия“ на Съюза за целите на приложимостта на правото на Съюза.

78. Предвид посоченото съответствие считам, че остава единствено да се приложи постоянната съдебна практика във връзка с Регламент № 1408/71. Поради това в съответствие с Решение от 3 март 1990 г. по дело Kits van Heijningen [31] трябва да се припомни, че когато определят условията за съществуване на правото на включване в схема за социално осигуряване, държавите членки не могат „да изключат прилагането на въпросното законодателство за лицата, за които то се прилага на основание Регламент № 1408/71“.

79. Така в посоченото решение се приема, че „член 13, параграф 2, буква а) от Регламента изрично предвижда, че лице, което е заето на работа на територията на една държава членка, е подчинено на законодателството на тази държава, дори и ако пребивава на територията на друга държава членка. Тази разпоредба би била лишена от всякакво полезно действие, ако условието за пребиваване, въведено от законодателството на държавата членка, на чиято територия се извършва работата като заето лице, за да бъде включено лицето в предвидената осигурителна схема, беше противопоставимо на лицата, посочени в член 13, параграф 2, буква а). Що се отнася до тези лица, член 13, параграф 2, буква а) има за последица да замести условието за пребиваване с условие, основано на извършването на работата като заето лице на територията на посочената държава членка“.

29 — Съмнително условие, вече посочвано в друг контекст в заключението, което представих по дело Stewart, C-503/09, точка 36 и което е релевантно и в разглеждания случай, макар че г-н Salemink има нидерландско гражданство. Националната правна уредба, цитирана от Rechtbank Amsterdam, несъмнено засяга в голяма степен основно чуждестранните работници, дотолкова че, както посочва Комисията, в момента има висящ иск срещу Кралство Нидерландия на основание член 258 ДФЕС (C-141/10) за установяването на неизпълнение на задължения към Съюза от посочената държава членка, тъй като се отказва изплащането на определени социалноосигурителни обезщетения на граждани на други държави членки, които както г-н Salemink работят на платформи за добив на нефт, разположени в нидерландския континентален шелф, и не пребиват в Нидерландия.

30 — Например Решение от 18 декември 2007 г. по дело Habelt, посочено по-горе, точка 122.

31 — C-2/89, Recueil, 1990 г., стр. I-1755, точки 20 и 21.

VII – Заключение

80. Предвид всички изложени по-горе съображения предлагам на Съда да отговори на поставения от Rechtbank Amsterdam въпрос по следния начин:

„Разпоредбите на европейското общностно право, чиято цел е да способстват свободното движение на работници, и по-специално разпоредбите на раздели I и II от Регламент № 1408/71, както и на членове 39 ЕО и 299 ЕО (понастоящем съответно членове 45 ДФЕС и 52 ДЕС, във връзка с член 355 ДФЕС) не допускат заето лице, което упражнява дейността си извън нидерландската територия в същински смисъл — на неподвижно съоръжение, разположено в прилежащия към Нидерландия континентален шелф — за работодател, установен в Нидерландия, да не бъде осигурявано в съответствие с националното законодателство за задължително социално осигуряване на работници единствено поради факта че не пребивава в Нидерландия, а в друга държава членка, независимо че разполага с възможност да се осигурява доброволно“.